

Pedra del Sacrifici

Tavèrnoles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Savassona, Sant Feliuet
Emplaçament Al pla de Savassona.
Alçada: 627 m

Coordenades:

Latitud: 41.95886
Longitud: 2.34082
UTM Est (X): 445373
UTM Nord (Y): 4645419

Classificació

Número de fitxa 08275 - 68
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Neolític Edats dels Metalls Ibèric
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: El jaciment es troba molt exposat a l'erosió provocada pel gran nombre d'excursionistes i escaladors que visiten la zona de Savassona.
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir POUM 2014, nº 3 (arqueològic). JA.
Número inventari Sí, CC.AA.: 2643.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 08275A005000040000OL
Autoria de la fitxa Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dc., 07/05/2014 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un gran bloc de gres isolat que forma una balma a la seva banda oest. Es troba situat a una zona boscosa a l'àrea arqueològica de Savassona, al pla inferior, en el costat sud del turó de Sant Feliuet. El bloc presenta diversos retalls a la roca, solcs i forats fets artificialment.

El jaciment es troba a la balma i al pla situat al davant, en el seu costat nord. La balma té unes dimensions aproximades de 3 m de fons per uns 4,5 m d'alçada, i el pla uns 180 m².

Ha estat objecte de diverses campanyes d'excavacions arqueològiques. A la dècada dels anys 60 del segle passat, Eduard Junyent i Martí Cassany van excavar una àrea de 35 m², l'any 1963 Ana Mª Muñoz va excavar 4 m², l'any 1976 Martí Cassany va excavar 6 m², i finalment l'any 1982, l'equip format per Dolors Buxó, Walter Cruells i Miquel Molist va excavar 12 m².

Aquestes intervencions van permetre establir una seqüència estratigràfica molt rica:

- Estrats superficials (fondària de 0-1,25 m). Formats per terres de color marró clar, compactes i dures, amb algunes pedres, corresponents a un nivell d'ocupació.

A la campanya arqueològica de l'any 1963, es van documentar els vestigis del paviment d'una possible construcció adossada al gran bloc de pedra, en el sector nord de la cara frontal. L'any 1976, Martí Cassany va localitzar en el costat sud, tres sitges probablement associades amb aquest nivell. L'any 1982 una cala oberta al pla va permetre documentar un mur que tancaria l'accés a l'assentament, així com un nivell d'enderroc i varies sitges.

Els materials arqueològics d'aquests estrats corresponen a fragments de ceràmica a torn de pastes taronges i grises, ceràmica de vernís negre, ceràmica ordinària feta a mà i fragments de ferro i de bronze.

Aquests materials permeten situar cronològicament aquest nivell d'ocupació al període ibèric ple (s. III-i aC.).

- Estrat superior (fondària 1,25-1,55 m). Es van documentar els vestigis d'una construcció adossada de pedra, formada per tres murs de pedra seca que conservaven fins a quatre filades de pedra.

El mur lateral del costat de tramuntana conservava 3,8 m de llarg i 0,5 m d'amplària. El frontal, uns 6 m de llarg i 0,4 m d'amplària, feia cantonada amb el mur lateral del costat de migjorn, que conservava 1,2 m. Tot i que les estructures localitzades a l'interior no estaven ben definides, podrien correspondre a un fogar, un túmul i algunes banquetes.

El material arqueològic associat a aquest estrat està format per fragments ceràmics de grans gerres d'emmagatzematge, vasos i urnes amb fons pla i vores exvasades, amb decoracions de cordons impresos, incisos o simples incisions. Els acabats són majoritàriament polits i allisats, tot i que també hi ha pentinats o més grollers. Aquests materials permeten situar cronològicament aquest nivell en la Primera Edat del Ferro.

- Estrat intermig (fondària 1,55-2,35 m). Estava format per sediment de color negrós amb molt poques pedres, i no presentava cap resta d'estructura. Es van recollir pocs materials arqueològics, corresponents a fragments ceràmics, carbons i ossos. En destaquen una nansa de botó circular, fragments de ceràmica campaniforme, una punta de fletxa amb aletes i peduncle feta de coure.

La tipologia diversa dels materials no permet establir una cronologia concreta.

- Estrat inferior (fondària 2,35-4 m). Al sector nord-oest de la cara frontal del bloc es localitzà una necròpolis del Neolític mig-final amb sepultura individual del tipus "sepulcre de fossa".

Observacions:

Ubicació dels materials arqueològics: Museu Episcopal de Vic.

Protecció: les classificacions derivades del Catàleg de Béns a Protegir del POUM són provisionals, fins a la seva aprovació definitiva l'any 2015.

Continuació descripció:

Tot i que no van quedar registrades les característiques precises de la distribució espacial de totes les

sepultures, en les sepultures 6 i 7 es va poder documentar la forma oval de la fossa, coberta per una llosa.

Els aixovars estaven formats per fragments de ceràmica rogenca molt fina i polida, corresponents a tasses i olletes carenades i un vas amb nansa tubular, decorat amb cordons llisos. També es va recollir una destraleta de pedra verda polida.

A la resta de la superfície excavada s'hi van recollir elements arqueològics aïllats i no es va poder establir l'existència d'un nivell d'hàbitat amb claredat. D'altra banda, en el sector sud, es van recollir tres fragments de ceràmica cardial que podrien indicar que el jaciment ja havia estat ocupat al V-IV mil·lenni aC.

Actualment el jaciment es troba en mal estat de conservació, ja que les intervencions van deixar al descobert els talls i les restes arqueològiques, que es troben sotmeses a l'erosió natural i a la depredació dels visitants.

Història

Segons la tradició oral, el seu nom prové dels antics rituals de sacrifici que es celebraven en aquest indret. Ha estat objecte de diverses campanyes d'excavacions arqueològiques. A la dècada dels anys 60 del segle passat, Eduard Junyent i Martí Cassany van excavar una àrea de 35 m², l'any 1963 Ana Mª Muñoz va excavar 4 m², l'any 1976 Martí Cassany va excavar 6 m², i finalment l'any 1982, l'equip format per Dolors Buxó, Walter Cruells i Miquel Molist va excavar 12 m².

Bibliografia

- BUXÓ, D. [et al.]. (1982) "Noves aportacions al jaciment de Savassona". Ausa, vol. X., núm. 102-104. Vic: Patronat d'Estudis Ausonencs, p.95-112.
- CASTANY i LLUSSÀ, J. (1981). "El neolític a Osona: estat actual de les investigacions". Ausa, vol. IX, núm. 99. Vic: Patronat d'Estudis Ausonencs, p. 313-328.
- COLOMER-RIFÀ S. L (2014). Catàleg de béns a protegir. POUM. Tavèrnoles: Ajuntament de Tavèrnoles.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2002). Inventari del Patrimoni Construït del Pla Especial de Protecció i Millora de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona. Àrea d'Espais Naturals, Serveis d'Acció Territorial.
- FONT i SERRA, E. (1978). "El complejo funerario neolítico de Savassona". Pyrenae. Vol. 13-14. Barcelona: Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia (UB), p.15-42.
- FONT i SERRA, E. (1982). "Pobladores d'Osona d'època neolítica". Ausa, vol X, núm. 102-104. Vic: Patronat d'Estudis Ausonencs, p. 113-120.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1990). Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (Tavèrnoles).
- JUNYENT i SUBIRÀ, E. (1965). "Informe de las excavaciones realizadas en la Piedra de los Sacrificios, en Sabassona". Separata del Noticiario Arqueológico Hispánico, vol. V, cuadernos 1-3. Madrid: Ministerio de Educación Nacional. P. 154-160.
- JUNYENT i SUBIRÀ, E. (1965). "Teixidor de Llaers". Noticiario Arqueológico Hispánico, vol. VII. Madrid: Ministerio de Educación Nacional, p.146-149.
- MUÑOZ, A. M. (1965). "La primera fecha de C 14 para un sepulcro de fosa catalán". Pyrenae. Vol. 1, p.31-41.
- VIDAL, L. M. (1915). "Un megalito curioso llamado la Piedra del Sacrificio, del castillo de Sabassona, en la comarca de Vich". Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural, Tomo XV. Madrid: Museo Nacional de Ciencias Naturales, p. 328-332.

